ფასი 3 შაური

ტარტაროზი

№ 5—(8) გაზ. „მუშა“-ს ორკვირეული უფასო დამატება. № 5—(8)

მართალია, შენ არ მოგწონს
ამ დროშების ელვარება;
ამ ამბებით კიდევ უფრო
დაგეტყობა მღელვარება —

მაგრამ ჩვენ კი აქ ერთმანეთს
მეგობრობის ვაძლევთ სალამს
და არ დავხრით ძირს არადროს
გამარჯვების დროშა-ალამს.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ცოდვის კუთხე

ანუ მეჭეჭი, რომელიც აღმოჩნდა რკ. გზ. სადგურის ცხვირზე.

შედგენილი დუროვის კუდუსუნის ძვალზე. ამოღებული „ათას ერთ ცოდვიდან“.

სცენა წარმოადგენს რკ. გზის სადგურს. (სად, ამას თქვენ თვითონ მიხვდებით).

სადგურს აქვს: 123 ფანჯარა და 10 სალარო სარკმელი.

„პლატფორმაზე“ მდიდრულად და მედიდურად დაგოგმანობს მაღალკანჭებიანი დუროვის მამალი, რომელიც **პირველ მამლად** ითვლება. შესავალთან დგანან წყვილწყვილად დარაჯები. ბუფეტი სავსეა მდიდრულად მორთულ **ძროხებით, კუროებით, მაიმუნებით**.

დარბაზში დასეირნობს სამი ცალთვალა **ძაღლი**; მათ შორის ერთი ცოფიანი. სალაროს სარკმლებიდან მოსჩანან მშვენიერი თავები ტურფა, გათხოვილ და გაუთხოვარ **ვარიების**. მათ შორის ერთი ძალიან მსუქანია. სადალაქო გამშვენებისა სავსეა გასაპარსავ **კუროებით**.

სალამოს 9 საათია. დარბაზი განათებულია.

ისმის ზარი;

ჰყივის ამაყი მამალი, ყველანი გაშეშდებიან;

მოქმედება უნდა დაიწყოს, მაგრამ ტარტაროზი არსად სჩანს, რომ ფარდა ახადოს. გამოჩდება ტარტაროზის კუდი და ასწევს ფარდას. დაიწყო მოქმედება.

მამალი ჰეი, ჩემო ქვემევრდომო დიდკუდა მელია! წადი და მომგვარე ეხლავე ჩასუქებული ვარია... მინდა რომ . . .

მელია (რომელიც სათვალეებს ზევიდან იყურება) დიდო მეფეო და ბრძანებელო მთელ სადგურისაო! მადლი მაჰხმადისა თქვენზედა! გვიბრძანეთ რომელი ვარია მოგგვაროთ თქვენს არამხანიდან (ტარტაროზის კუდი ფარდიდან ისმენს ყველაფერს).

მამალი (ძალზე ნერვებალეწილი) რომელი ვარია! რომელი ვარია! ჰოი, ბრიყვო ცხოველო! თითქოს არ იცოდე, თუ როგორი ვარია უნდა ჩემს აშმორებულ ახურუშებას?!

მელია მეფეთ-მეფეო და მმართველო უწმინდეს არამხანათა! მადლი ტარტაროზისა თქვენზედა! სალარო-სარკმლებში ვარიები ისე ჩასუქდენ, რომ ძნელია ამორჩევა; წყალობითა თქვენითა საკენკი ბლომათა აქვთ და ზოგჯერ მგზავრთა ჯიბიდანაც ამოკენკავენ ცხელ ასეულებს... რომელი მოგგვაროთ?

მამალი (ისე შეჰყვირებს, რომ მელია ძირს დაეცემა და სათვალეები დაუზიანდება).

ჩერჩეტო! გაუნათლებელო და სულელო მხეცო! ურყევია ჩემი ნება! გიბრძანებ: ეხლავე მომიყვანე საუკეთესო ვარია ჩემი არამხანიდან და თუ ეს ვერ შეასრულე, გიჯობს შენივე ხელით თავი მოიჭრა... ყარა-უსუფ! (ამის გაგონებაზე მელია წივილ-კივილით გავარდება. მამალი ყელწაღერებული გაივლის ბაქანზე და ვარიას და დედლებს თვალებს უპაჭუნებს; მელია დაფეთებული მიადგება ერთ-ერთ სალარო-სარკმელს; მგზავრებს შეანგრეშემოანგრევს და ვარიკას შესძახებს):

— ჩიტო, ჩიტო ვარიკაო, შენი კურტუმო გადმომიგდე, თორემ შავს დღეს დაგაყენებ! მამალს მოვიყვან დაუნდობს და გაგიმწარებს უბედურს დღესა.

ვარიკამ მელიას ახედ-დახედა და უთხრა: შენ რომ ჩემთვის მსუქანი **სე-ჩე** არ მოგეშორებიაო?

მელია ახტა-დახტა, მივიდა **სე-ჩეს**თან, რომელიც კანტროლს ურტყამდა ვარიას და უთხრა:

— **სე-ჩე**! დაეხსენ ვარიასა! ვარიკა თამამად აკენკავს საკენკსა, გაუსუქდება კურტუმო. კურტუმოს მიუტან მამალსა, მამალი მომცემს წარჩინების ჯაგარსა, დავგრეხ თოკსა მაგარსა, ჩავაგდებ და ამოვიყვან მსუქანსა მოთალსა.

სე-ჩემ უთხრა:

— შენ რომ ჩემთვის უწინდელი მოთალი არ გაგიზიარებიაო!

მელია ახტა-დახტა, მივიდა თავის პორტფელთან და უთხრა:

— მომე პორტფელო მოთალი; მოთალს ჩავაცეცხლებ **სე-ჩესა**; **სე-ჩე** მოეშვება ვარიასა, ვარია აკენკავს საკენკსა; გაისუქებს კურტუმოს; კურტუმოს ჩავასანსლიებ მამალსა; მამალი მოიკლავს ხურუშსა; მომცემს წარჩინებასა; დავგრეხ კანაფს, ჩავაგდებ და ამოვარშევაშველებ მოთალსა ერთი წლისასა.

„უკვე დაიწყო სახალინიდან იაპონიის ჯარების გაყვანა“.

„წასვლა სჯობს წარმავალისა, არ დაყოვნება ხანისა“.
— თორემ კიდევ მეტს იგემებს სიმწვავეს კარახანისა.

პორტფელმა უთხრა: აი ეგერ ფარდიდან რომ იჭყიტება წყეული ტარტაროზის კუდი, შენ რომ ჩემთვის ის არ მოგიშორებიაო!

მელია ახტა-დახტა, მივიდა ტარტაროზის ძლევა-მოსილ კუდთან და უთხრა:

— კუდოჯან, დაეხსენ სიშჩიკობასა; მაშინ პორტფელი ამოალაგებს ძველ ცოდვებსა, მას გაუნაწილებ მსუნაგ სე-ჩესა; სე-ჩე დაეშვება ვარიასა; ვარია აკენკავს საკენკსა. გაისუქებს უმანკო კურტუმოსა; კურტუმოს მივაცეცხლებ მამალსა, მამალი მომიგლეჯს ნამცეცსა წარმატებისა და ამოვაშვარშვალებ მოთალსა მსუქანსა.

ტარტაროზის კუდმა უთხრა: აქიდან დაიკარგე,. თორემ იმდენს გირტყამ, რომ!..

მელია გაშეშდა! არ ელოდა ასეთ შეხვედრას. ახტა-დახტა და არ იცოდა სად წასულიყო; ბოლოს იფიქრა: მოდი მივმართავ რამეს ძია ტარტაროზსა, ეგებ შევიდეს ჩემს მდგომარეობაშიო. შორიდან ისმოდა მამლის ღრიალი. გაიქცა ტარტაროზთან. ბრძენი ტარტაროზი იჯდა თავის სავარძელში. გარშემო ეხვია სხვა და სხვა ფრთოსნები და ოთხფეხნი; მათ შორის ნახავდით აუარებელს ცხვირ-პირ ჩამოტირებულ დედლებს და უცოდველ გვრიტებს. ყველანი ჩიოდა მამლის უნამუსობაზე, მის დაუცხრომელ ხურუშზე და მსუნაგობაზე.

— ჰოი ძლიერო ტარტაროზო! რისხვა უფლისა გადმოგვევლინა თავზე. უნამუსო მამალს არ ჰყოფნის ცოდვები; გვეუბნება: თუ არ გასუქდით და კურტუმოები არ მომართვით ფეშქეშად—ყველას ადგილებიდან დაგითხოვთო.

— ჰოი, ტარტაროზო! ჩვენ ასეთებს არა ვართ ჩვეული! ჩვენ გვინდა წმინდა და პატიოსანი მუშაობა! დაგვიხსენი მამლისაგან! დაითხოვა ბევრი საბრალო კრუხი და ქათამი იმიტომ, რომ... მის მაგიერ დააყენა მშვენიერი და ლამაზი ვარიები, მხურვალენი და მოგოგმანენი, იმიტომ რომ...

ამ დროს ტარტაროზმა შეამჩნია მელია და უთხრა: ვინა ხარ შენა?

— ჰოი ტარტაროზო! მე გახლავარ უფროსი თანაშემწე მამლისა! მოვსულვარ, რომ გთხოვო თქვენი კუდის გაროზგვა. ის არხეინად დგას ფარდასთან და არ იძლევა ფარდის ჩამოშვების ნებას, რომ დაიფაროს მთელი სადგურის საიდუმლოება, რათა თამამად მომცეს ძველი ცოდვების მოთალი ჩემმა პორტფელმა, რომ მოთალი ჩავაცეცხლო სე-ჩეს პირში; რომ სე-ჩემ თავი დაანებოს ვარიას რევიზიასა; რომ ვარიამ თამამად კენკოს საკენკავი; რომ გაისუქოს კურტუმო და გაახაროს მამალი; რომ მამალმა მიბოძოს წარჩინება, რომ დავგრიხო ბაწარი მაგარი; ჩაუშვა და ამოვაშვარშვალო კარგი მოთალი.

ტარტაროზი უსმენდა მელიას. აყვირდენ დედლები და ვარიები და შეუტიეს მელიას:—დასახვრეტი ხარ, ლურსმნით მოსაკლავი ხარ კუდაბზიკავ! შენ ეხმარები მამალს თავის ცოდვებში! შენ და მამალმა დაგვღუპე ამდენი ხალხი...

ელექტრონული ბიბლიოთეკა

ამოცანა*)

„სიყვარულის „ახსნა““ „სტიჩქობია“ „ფიზიკური ვარჯიშობა“

*) ვინც გამოიცნობს, თუ სად ხდება ეს ამბავი, მიიღებს საჩუქარს. (თუ გამომცნობი სტუდენტი იქნება, მას ჩაეთვლება ერთი საგანი ჩაბარებულად).

და ატყდა ცემა-ტყება, აირია მონასტერი. უცებ მოვიდა ცნობა სადგურიდან:

„სადგურზე მოხდა საშინელება:

ღამის სამი საათია. სადგურზე ცოტაა მგზავრები. არ არის მამალი; ვეძიეთ ყველგან, მაგრამ ამაოდ; ეძებენ მსუქან ვარიას, რომელიც საბრალო მელიამ ათ წუთს უკან მშვიდობიანად დასტოვა, არ არის არც ვარია. ბოლოს წავ წყდით კაბინეთის კარებს. ის შიგნით არის დაკეტილი. ჭუჭრუტანიდან შევხედეთ, მაგრამ... ტარტაროზო! სირცხვილია, ვერ გადმოგცემ

ბოლოს გაიღო კარები და გამოვიდენ დარცხვენილი ვარია და მამალი. გოგმანით გაიარეს სადგური.. ამ ცნობაზე ქათმებმა მორთეს კაკანი.

მელია კი ტირის, ტირის კვდება ტირილითა...

ნუ თუ ეს მართლა ხდება სადმე, გაიფიქრა ტარტაროზმა.

ამ დროს მოუვიდა „ათას ერთ ცოდვიდან“ ამოღებული ვრცელი უსტარი, რომელიც ადასტურებდა ამ ცნობას.

ტარტაროზის კუდი.

სესია რიკაძე.

(გლახუნა კირკიტაძის ნაამბობი)

შემინთო ქალმა ცეხლი, წაი და წაი ქალაქსო; ღორის კანი პუდრი უნდა მიყიდო და მომიტანოო.

რა მექნა, ძაან გავჯანჯალდი, მარა, უნდა იცოდე ყმაწვილო, რო—ქალის ჭოკიდებული ცეხლი, ყოველნაირ ლადარზე ცხელია. თუ შევიჩუჩხურა—შვიდობით და გამარჯვეით;

რას ვიზამდი — ჩევდე მარჯვენა გულჯიბეში ჩემი ბალდათი და ვჭინჭხლე. ჩევედით ქალაქს, მარა რაღა ამისანა ჩასვლას.

ბიჭო, ამდენი ქალი და კაცი რამ თოვა და რამ წუმა., როგორ გინახავს ჯინჭველე თლად მოდებული იყო ყოლგან. ძან მევინდომე გარება ჩემ ქუჩაზე, მარა ვერ მოვახთევე; რო დამიფ ვიტინეს, ბელურასჭით გული გამისკდა., ბიჭო, შე საწყალო ჩემო თავო თქვა, არაფელ ჯარში ასე არ დავკავებულვარ და აქანე რა ნომივიდა თქვა, წევიკაპიწე ჩოხის კალთები, ჩამევიწიე თავზე ჩემი ფაფანაკე და შით შვა გულში ვძვგვლიფე თავი.

გავაყურე—რას ნახავ—ქალი, კაცი, პატარე და დიდი

—სესიას გოუმარჯოს, სესიასო—ყვირის;

შემიხიჩინა გუნებაში—მე ვთქვი ამდენი ხალხი ყველე თუ ჩვენ სესიელას უცთის და იმიზა თუ არიან თავმოყრილითქვა, მეც კაი პატივი მექნება თქვა. გავიწიე წინ. ახლა ცოტა ხმა მაღლა ვლიპარიკოფ. სესია რიკაძე მოყვარეა ჩემი თქვა—ჩემი ცოლის ძმის შვილის მაზლის სიძეა თქვა—რავაც კი წამომცდა ეგი და იმ სანა კი მყეყვა ვინცხამ თავში რომ ძნეყვე მომადინა. შევტრიალდი, მარა ვის შამოკრავ! ამდენ ხალხში ვინაა ჩემი მტერი რა ვიცი. შემიზილეს გვერდები.

გავათავე ომი; ოფლი, ყმაწვილო, ჩოხის ნაოჭებში სლიკინ-სლიკინით ჩამომდიოდა.

რას ნახავს ჩემი თვალები: ელსაბედი ელსაბეზე, ელსაბედი, ელსაბედზე—ასტრონომილი, ჯარი, ვაყალერია, ანკელარია, ჩხრეკა, ყველა ნაირი ლაჩანიკები, რა სორტის გინდა.

ბიჭო კაცი ჩამევედი ქალაქს და ისე რავა წევიდე ეგი რო არ გევიგო, რა მოხთა თქვა.

წევედი, შევეხვეწე ერთს.

—შენი ჭირიმე ბიჭო, შევიშალე კაცი და ერთი მითხარი, რა ანბავია თქვა.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

შე კაი კაცო, თელმა ქალაქმა გეიგო და შენ რავა არ იციო; რუსეთიდან ჩამევიდენ ბევრი აფხანიკებიო საქმეების გადასაწივეტათო. აქანე იქნება ზაზედანეო და ეგი ზაზედანიე სესია არიო: სახელი ქვიაო სესიაო.

აქანე დარდგინებული პრიგოულები ყოლგან წავა—წამოვა და საქმე კალონში ჩაიწერებაო.

დამცხა; მე ვთქვი, აპა, რავა გინდა ჩვენ სესიელას აქანე რავა გაარონიებენ თქ ა;

შეღამდა, აანთეს სანთლები; დედაღმერთო აჰან სულ გამაშტერა. ასე მეგონა სულ წითლათ წვავენ ყოლფერსთქვა, ნეფსი რო დაგვარდნოდა—ნახავდი.

ქეიფი, ხიარულობა—გულაობა; მეც კაცი ვარ, ველარ მევითბინე, ჩევედი პადვალში, იმისანა გიახელი ერთი შენი მოწონებული, რო უკეთესი არ მოხერხდებოდა; თანაც ჩავარტყი—„სადაც არ უნდა ვიყვე მე ფშვენიერ გაზ.ფხულზე".— ჩევიქეფ— ჩამევიქეფე. იგი სესია ქე გევიგე და ჩამ[illegible]ედი,— ახლა, ბატონო, უნდა წევიდე და ჩვენი სესია რიკაძე როა, იმას უნდა უთხრა რო ამ თვალ დამდგარს ამისანა კაი სახლი-კაცი ყოლია და რაღა ატირებს აწი.

ლადო.

კბილის „ექიმი"

ყოველ საღამოს გიგო
ფულებს დათვლიდა დახლში;
მაგრად დაჰკეტდა კასას —
გაუდგებოდა სახლში.

იყიდდა პურს და ლოქოს
(ხარჯავდა ორ-სამ აბაზს)
კვირა-უქმე დღეს კიდევ
სამი შაურის კალბასს.

ფიქრობდა: რომ არ ვჭამდე
გავმდიდრდდებოდი მალე:
დიდ ვაჭრად გავხდებოდი
ერთ წელში მეწვრიმალე.

ქვეყანას ლუპავს ჭამა,
ჭამა ჰნთქამს ქვ ყნის ნაშრომს.
ჭამა თხოულობს სმასა
სმა კი ღვინის ტბას აშრობს.

მთელ დღეს რასაც ვაჭრობ
ყლაპავს სუყველას კუჭი
და გამდიდრების ფიქრი
რჩება ამაო, ფუჭი.

ქვეყანას ლუპავს [illegible]
—მაგრამ არ იდევს ბრალი;
ვერ ვჭამდი, რომ არ მქონდეს
კბილები მე მრავალი.

იდგა გიგო და... რაღაც
ტკივილი მას აწუხებს;
თითქოს ვიღაცა მტრობით
მაგრად სდებს ყბებს მარწუხებს

ნახა ექიმი კბილის,
უამბო გასაჭირი.
საჩქაროდ დაჯდა იქვე
დაალო დიდზე პირი.

დახრული და მტკივანი
უჩვენა ექიმს კბილი...
შეცდა ექიმს და გიგოს
მოსთხარა საღი წყვილი.

გიგომ შესძახა წყრომით:
—დაიქცეს შენი კერა—
მაგრამ ექიმი კბილსა
თამამად დაეძგერა.

გიგომ იყვირა—მაგრამ
ექიმმა გაასამა...
კარგია— ფიქრობს—აწ მე
მეყოფა ცოტა ჭამა.

ინდლი.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

„მაშ ხუხე“-ს პარტია.

ზაჰესში დაარსდა ახალი პარტია **„მაშ ხუხე!“**

კრება ხშირად იმართება მცხეთაში **აჯიასთან.** თავჯდომარეთ ერთხმად არის არჩეული მემანქანე **ივანოვი**, მდივნათ **სერგო გიორგობიანი**. კანდიდატებათ: **ტერ-არუთუნოვი** და **დუდნიკოვი.**

კარგა შეზარხოშების შემდეგ კრებას მიესალმა თავჯდომარე **ივანოვი,** რომელმაც თავის ვრცელ და მხურვალე სიტყვაში აღნიშნა, რომ პარტიის საგარეო პოლიტიკა ძალიან კარგია და მისი მდგომარეობა კიდევ უფრო მტკიცე იქნებოდა, რომ ხელს არ უშლიდენ შიგნით მტრები, ე. ი. უპარტიო ელემენტები, რომლებიც უნდობლობას უცხადებენ **„მაშ ხუხე“** პარტიას.

მაგრამ—ამბობს ორატორი—იმედია ჩვენ ყველა ამ დაბრკოლებებს გადავლახავთ და ჩვენი „პარტია“ შეიქნება იმდენად მძლავრი და გავლენიანი, რომ ჩვენ, როგორც გვიცნო აჯიამ და გაგვიხსნა დიდი კრედიტი,—ისე გვიცნობენ მცხეთის ყველა მიკიტნები და უარის უთქმელათ გადაგვიშლიან თავიანთ დავთრებს ნისიების ჩასაწერათ.

ეს ცნობა აუცილებლად უნდა მოხდეს, რადგან ამას თხოულობს ჩვენი ღვინის მადა და, რასაკვირველია, კიდევ უფრო მათი ჯიბეების ინტერესები.

მაშ გაუმარჯოს ჩვენ „პარტიას“ და მის დევიზს: „ДО ДНА!“

თავჯდომარის სიტყვა დაიფარა აურზაურით, რომელსაც მოჰყვა სიმღერა:

„**მაშ ხუხე**, ძმობილო
სულ გამოსცალე“

ამბობენ, თითქოს, მისუტას ხელის გულზე მაზოლები გაუჩნდა ბევრი ტაშის ცემითო.

როგორც ეტყობა ძალიან ვრცელი და საგრძნობი სიტყვით უნდოდა გამოსვლა ტრიბუნაზედ სერგო გიორგობიანს, მაგრამ თავჯდომარის სიტყვებმა ისე იმოქმედა მასზე, რომ ლაპარაკის დაწყების დროს ენა ჩაუვარდა, სლოკინი დააწყებინა და ბოლოს პირიდან დაუწყო რაღაცნაირ სითხის ამოსხმა. ბოროტი ენები ამბობდენ, რომ სერგოს პირიდან აღებინაო, მაგრამ ყველა ესენი სერგომ გააბათილა და დაუმტკიცა მოპირდაპირეებს, რომ მან ტეხნიკური მოსაზრებით თავის კუჭს „პროდუვკა“ უყო მეტი და მავნე ნარჩენ ღვინისაგან.

რადგან სერგო პირნათლად ასრულებს თავის მოვალეობას: არ აცდენს არც ერთ კრებას და უფრო ხშირად თვითონ ღებულობს კრების შეკრების თაოსნობას—ამიტომ მემანქანის თანაშემწეთა მინდობილობით იოსებ დარაბეგოვმა (ამ „პარტიის“ წევრი არ არის) და ტიმოფეევმა გადასცეს გიორგობიანს, (რადგან ხშირად უხდება თავის პარტიის წევრების მდინარე არაგვის გაღმა ნაპირზე გაყვანა), „კვერთხი მოსესი“.

ბელტიულაპიო.

„რევიზია“

ოზურგეთისათვის.

მო, ტარტაროზო, ვესტუმროთ
განწიგნის მაღაზიასა,
რომელიც როგორც ეტყობა
ემსხვერპლა რევიზიასა.
მთელი ერთი თვე სრულდება
კაცი ვერ ნახავს ღიასა;
ნუ თუ ამდენი დრო უნდა
შედგენას წიგნთა სიასა!
შარშანდელ ანგარიშებმა
მთლად აუბნიეს კვალია,
მაგრამ ძველ გამგე ქიქიკოს
მაინც დაადვეს ვალია.
ახალ გამგესაც დაუფრთხო
ამ რევიზიამ ძილია;
რაც ის დაიწყო მას შემდეგ
ყოველთვის მოწყენილია.
სარევიზიო ფიქრებთან
აქვს გამართული დუელი;
ასჯერ რომ მისცე სალამი
პასუხს ერთხელაც ნუ ელი.
ნოქარს შიში აქვს დათხოვნის
ებუზღუნება მოლარეს:
—რა გიჭირს, ვერ დაგითხოვენ
ვითარცა მაროს მოყვარეს.
ეჰ, ნეტა როდის მოვრჩებით
ერთთვიან რევიზიასა...
გამოზაფხულდა და იქნებ
ვეღირსოთ კარებს ღიასა.

ნ. ეშხი.

ახალციხე.

(შიკრიკის ხელით ტარტაროზს)

თანახმად ბრძანებისა და დისციპლინისა, მე გავემგზავრე საქართველოს ძველის ძველ მხარეში: **სამცხე-საათაბაგოში** (ეხლანდელი ახალციხის მაზრა).

სიტყვა **სამცხე** წარმოდგება **„მოსცხე“**-საგან. (იხილეთ ივ. ჯავახიშვილის „ქართველ ერის ისტორია“ ტომი 104).

მოსაცხები და გასამათრახებელი სწორედ ბევრი აღმოჩნდა და არის აქ.

—

I) მთლიანი მომხმარებელი საზოგადოება.

ჭეშმარიტად **მთლიანი** და **მომხმარებელი** ორგანიზაციაა. მოსამსახურე და თანამშრომლები ყველა ერთმანეთზე არიან დაკავშირებულნი **მთლიანად:** ბიძაშვილი, მამიდაშვილი, დეიდაშვილი, დისწული, ძმისწული, მამიდა, ბიძია და სხვა; ასე, რომ საქართველოში ძნელათ თუ მოიპოვება ასეთი **მთლიანი** ორგანიზაცია.

ცხადია, **მოხმარება** თანაბარი და კანონიერი იქნება, რადგან **შინაურები** მშვიდობიანად მორიგდებიან.

მომარაგება მეტად შესაფერია:

— **ასანთი**—იოხტურ!

— **ნავთი**—იოხტურ!

— **საპონი**—იოხტურ!

— **ნარმა**—იოხტურ!

სამაგიეროთ ბევრია:

შოკოლადი!
კაკაო!
შევიოტი! (ამის შესახებ ქვემოთ)
აბრეშუმის **„ჩულქები“**!
ხავერდი...

II. **ელექტრო-ფიკაცია**—

ჰო, მართლა, ახალციხეში ყველას ჰგონია, რომ ელექტრონის განათება აუცილებლად მოესწრება ახლად დაბადებულებს, როცა ისინი ღრმა მოხუცნი იქნებიან.

Э Т. Ц. Р-ის ინჟენერი სმირნოვი ყოველ დღე ხან ასწევს და ხან დასწევს ბოძებზე გაყვანილ მართულებს.

—

არა ნაკლები მნიშვნელობა აქვს **შივიოტიცაზიას.**

ამ გარემოებს დედათ ხელს უწყობს ერთის მხრივ საზღვართან სიახლოვე და მეორეთ, რაც უმთავრესია, საბაჟო, მილიცია და სანაპირო რაზმი.

ჩუმად გეტყვი ტარტაროზო (შე გენაცვალე ეს არ გამოაქვეყნო), **რომ არც ერთი ცენტრიდან ჩამოსული კონტროლიორი,** როგორც ფინკომისარიატის, შინკომისარიატის, ისე მ./გ. ინსპექციის, **აქედან ხელ ცარიელი რა წასულა.** სულ უკანასკნელი: **სამი მეტრი შივიოტი—ერთი „საკოსტიუმე“ მაინც წაუღია.**

—

წერა-კითხვის უცოდინართა ლიკვიდაცია კარგად მიდის.

არ არის შენობა, მასწავლებელი, სახელმძღვანელო, ფანქარი, ქაღალდი.

უკვე ხდება წერა-კითხვის უცოდინართა სალიკვიდაციო პუნქტების ლიკვიდაცია.

ასე რომ, ოქტომბრის რევოლიუციის დღესასწავლის ათი წლის თავზე ლენინის სიტყვები: არც ერთი უცოდინარი არ უნდა იყოს-ო, აქ შესრულებული იქნება და თითეულ ას კაცზე უცოდინართა არც ერთის მაგივრად, იქნება ას ერთი.

დევი.

„დიდი კაცი“.

— დილა მშვიდობის, პუპი.

— იცოცხლე, ჩემო ელპიტი.

— შენ ახლა გადიდკაცებული იქნები. გოროდში იყავი შვილთან და...

— არ მართებს გადიდკაცება თუ..: შვილი დიდი კაცი მყავს და ყოლიფერი...

— რავა, სერგომ კიდომ მოიმატა ჩინ ?

— ნენავ, ნენავ, ნენა... მოიმატა, მარა მერე რამდენი... კისერზე ქალო, იმას კი ვენაცვალე კისერში, ორი ფერი: წითელი და მწვანე ჩინი აქვს. მთელი ქალაქი მას აბარია; ღამე სულ გარეთ არის... რა ჰქნას, მთავრობას მაგისთანა პატიოსანი კაცი ბევრი არ ჰყავს. მას ჩააბარა ჩვენს ეზოზე უფრო მეტი ადგილი და უთხრა: აბა ჩემო

სერგო, შენი ჭირიმეო, შენს მეტს ვერ ვინდობით—და აბა შენ იციო.

მერე იცი, რა ძალა და პრავა აქვს? ლივერი ყოველთვის ჰკიდია... აბა გაბედოს აქანე სოფელში ვინმემ დეიკიდოს...

ძალიან ჰქვიანია, ტყვია ლივერში არასოდეს არა აქვს. მარა, ტყვია რათ გინდა, როცხა ისეთი პრავა აქვს, რომ-ნუ იკითხავ.

მაჯაზე არ უჩანა და ისე ჰკიდია შვიშტოკი... მახსოვს შარშან ფულების ბრიჟაზე რო გამოვიდოდა, იმოდენა ხალხი რომ იყო, მერე რაფერი ხალხი: ყველა ღალსტუკიანი და დიდიკაცი—ხოდა რომ დაუფშიტინებდა,

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ყველა გარბოდა... ყველას ეშინოდა, დიდიკაცი იყო და პრავაც დიდი ჰქონდა.

ახლაც ასეა...

ერთ კვირეს ბაზარში წამიყვანა...

გეიარა, მისი ჭირიმე, დამამშვენა...

„ჩხუბი“

დეინახა ვინცხები ჩხუბობდენ,.. დააფშვ ტინა. შენც არ მომიკვდე, არ ეთხოვიან ჩხუბს .. მერე ჩ ვარდა შუაში და სულ დედას აგინებდა. მ საც ბლომათ მოხდა, მარა იგინიც დაიჭირა და გაგზავნა. კომ სარმა მთელი ნახევარი საათი გააჩერა მოჩხუბრები.

— აბა, ჯამაგირი დიდი ექნება...

— ჯამ გირი . ჰო, ჯამაგირს მანდამაინც არ თხოულობს. ჩვენი მთავრობა ღარი ია და როგორ უნდა მოვ ხოვო ბევრი ფულით.

„ჩისტი“

მაგრამ ჯამაგირი რათ გინდა .. გეივლის ქუჩაში, მივა ჩისტთან, ფეხებს გააწმენდიებს და კაპეიკსაც არ მისცემს. შეხდება სემიჩკის გამყიდველი ბალნები, ჰკრავს კალათაში ხელს. ერთ ტორს სემიჩკას ამოიღებს.. გაჩერდება სამიკიტნოს ახლოს, ან ვინმე ჩაიყვანს; ანდა თვითონ ჩავა, ერთ-ორ სტაქან ღვინოს რაც უნდა იყოს, მაინც გადაჰკრავს .. ჰოდა ასე იოლათ და მუქთად გადის. აწი რა მიჭირს, მოვხუცდი მარა ჩემი სერგიე თუ მიდღემჩი ასე „დიდი კაცი“ იქნება, სიკვდილის არ შემეშინება.

„სემიჩკა“

ზმუკი.

„ერთი სიყვარულის თავგადასავალი“.

ასეთ სათაურით კნუტ ჰამ უნსაც აქვს ერთი რომანი.

რით უნდა მჯობდეს მე ეს მწერალი! ეროვნებით, მამულისშვილობით, გვარიშვილობით თუ სწავლა-განათლებით?

რაც საქართველოში ტეხნიკუმები და უნივერსიტეტებია, ყველას შესავალ-გა ავალის კარები ვიცი. ყველა ზედა და ქვედა სართული დავლილი მაქვს.

საქართველოს ყველა დაბა-სოფლებში და ქალაქებში ვარ ნამყოფი. ტფილისში ვერ ნახავთ ისეთ დაწესებულებას, თეატრებს, კინოებს და სხვა, რომ ყველგან თუ შიგ არა, ახლოს მაინც არ გამევლოს.

ყველა კავშირებში ვყოფილვარ, (რადგან ყოველთვის დავეძებდი სამსახურს) ერთის გამოკლებით; ეს არის ლ მის ქარავანთა კავშირ.

ერთი მითხარით, რით მჯობია მე კნ. ჰამსუნი?

მაშ რატომ მე არ უნდა დავწერო ჩემი ამბავი?

—

შვიდი წელი გახდა, რაც შეყვარებული ვარ. უნდა გამოგიტყდეთ გულახდილათ: მე და ჩემი შეყვარებული კარგად დაახლოვებული ვარ ერთმანეთთან. ჩვენს შორის ყველაფერი დაშვებული, გარდა „ერთისა“. მე იმ „ერთისაც“ თანახმა ვარ, მაგრამ იგი არ არის ყაბულს.

დიდი ხანია ამაზე ვფიქრობდი და ბოლოს გამოვარკვიე, თუ რატომ არის წინააღმდეგი.

— თუ არ დავკანონიერდით. ისე არ შეიძლება ის „ერთიო“.

მე კი ისევ დატყვევებული ვარ მისი სიყვარულით, რომ ყველაფერზე ვეთანხმები, მხოლოდ მეცირსო...

—

უკვანტო საკვანტოთ გავიხადე. სადაც მინდოდა იქ წავიდოდი; ვისაც მინდოდა, მას გავყვებოდი. ეხლა თუ ვინმეს გავყევი, ან სადმე წაველი— უბედურება დამატყდება თავს.

— ვინ იყო ის ქალი?

— სად იყავი?

— რატომ მიჰყვებოდი?

— რას ელაპარეკებოდი?

— სად გაიცანი?

— რა არის შენი?

და სხვა და სხვა.

ამ ბოლო დროს მიჩიჩინებს:— გინდა თუ არ გინდა ხელი უნდა მოვაწეროთ მმაჩშიო. სულო ცოდვილო, დრო ქე არის. წლოვანებით არც ისე პატარა ვარ: 44 წლის, 10 თვის, 9 დღის და 11 საათის 20 წლის გამოკლებით.

ზემოხსენებულ რიცხვში არ შედის 9 თვის არალეგალური და 25 დღის „უკანონოთ ცხოვრება“.

იქნებ ცოტა შექანჯალებულიც ვიყო, მარა, როგორც ამბობენ:—გენიალობა დიდათ ენათესავება შეშლილობას.

ერთი რამ აშკარაა ჩემთვის: სამუდამოდ უღელი მედგმება კისერზე.

უკილ-მიკილი.

მეცნიერება და ტეხნიკა.

უცხოეთის მეცნიერები ტყვილით იკვეხნიან, რომ ისინი მალე შეისწავლიან და სავსებით გამოსცნობენ მარსსა და სხვა პლანეტებს.

ჩვენშიც არიან ასეთი ნიჭიერნი, მაგრამ ვინ აფასებს მათ?

განა მარსის გამოკვლევაზე უფრო საინტერესო და კაცობრიობისათვის სასარგებლო არ არის, რომ ვიცოდეთ, თუ ვინ იქნება ჩვენი „ბედ-იღბალი"?

ჩვენში, მართალია, აკვანიდან თუ გადმოადგა ბავშმა ფეხი, მაშინათვე სიყვარულის ხელობის შესწავლას შეუდგება ხოლმე, მაგრამ უმრავლესობამ მათში მაინც არ იცის თუ ბოლოს ვინ-ვის „შერჩება", რადგან საყვარელთა სიმრავლის გამო შეუძლებელია მათი ამორჩევა.

მაგრამ ამიერიდან ეს საკითხიც გადაჭრილად უნდა ჩაითვალოს.

ეს იშვიათი გამოგონება და მისი სავსებით გამოყენება ამას წინათ მოახერხეს **ზესტაფონის ტეხნიკუმის ორმა მოწაფე ქალმა: ელენე გაჩეჩილაძემ და ლიუბა ღვინჯილიამ.**

იღბალის გამოცნობას, ესე იგი, თუ ვინ იქნება საქმრო, ისინი ამ გვარად ახერხებენ: აიღებენ სარკეს, ორივე მხარეს აანთებენ ქართობილის სანთლებს და სარკის წინ წყალით სავსე ჩაის ჭიქაში ჩასდებენ ბეჭედს.

— გოგო, ელენე, შეხედე ჩემს საქმროს რამოდენი ცილინდრი ახურავს? კიდევაც ვიცნობ, უმაღლესი სასწავლებელი აქვს გათავებული.

ლიუბა სიხარულით ცას სწვდება. შემდეგ მაგიდას მიუჯდა ელენე..

— რაჭქენი, გოგო, ვერაფერი დაინახე?

— ჯერ არაფერი არ ჩანს... ეაიმე რა ვქნა, რომ არავინ სჩანს.. რაღაც ბურუსია.. მგონი კაცია, მაგრამ კარგად ვერ ვხედავ.

ელენემ ვერ დაინახა თავისი საქმრო და დაღონებული ადგა. მაგრამ ეს არ ნიშნავს, რომ გამოგონება მიუღებელია და ყალბი.

რა უყოთ?!. იქნებ ელენეს ბედმა ისე უმტყუნოს რომ „სტარაია დევა" დარჩეს.

ამ ცდამ ყველა ამხანაგებზე დიდი შთაბეჭდილება მოახდინა. საჭიროა ამ გამოგონებას ყურადღება მიექცეს.

დამნახველი.

„პოეტი"

იყო პოეტი ერთი
(ასე უძახდა ყველა);
იმისი ლექსებიდან
ღვარსად იყო შველა.
ავსებდა ყოველ ჟურნალს,
არც გაზეთს ჰყავდა მწყრალად
და მონოპოლიებს მუდამ
ჯიბეს იწყობდა წუნარად.
დიდხანსა პოეტობდა,
სახელი ჰქონდა დიდი;
სალამს აძლევდნენ კრძალვით,
ჰქონდათ ხათრი და რიდი.
ჩვენს პოეტს პოეტურად
ეპირა მუდამ თავი
—და სულ წინ მიცურავდა
მისი ცხოვრების ნავი.

—

არ მახსოვს როდის იყო,
დღე იყო—ღამე არა,
პოეტმა გრძელი ლექსი
რედაქტორს მიუტანა.
—არ მოეწონა ლექსი,
ვერც ავტორს გაუბედა...
—დატოვე—უთხრა—ენახოთ,
შემოიარეთ ზეგ.
გადის თვე—ისმის ხვალე;
ხვალ მივა—კიდევ ხვალე..
იმედს არ ჰკარგავს, ფიქრობს:
—ნეტა გათენდეს მალე.
თენდება.. კვლავ ღამდება
არ უჩანს ბოლო „ხვალეს",
რომ მოაბეზრა თავი
შიგ პირში მიახალეს:
—რას დაჩერჩეტობ ამდენს,
ვერ მიგახვედრეთ ძლივა,
რომ ლექსი გადავგზავნეთ
სარედაქციო კალათს—
გულს ეცა ცივი ელდა,
გზა აბნეული დადის..
სიმშილი... ხმელი პური
მარად მის თვალწინ დარბის.

—

მიდის წინ.. აღარ დგება,
ოთახთან ირტუზა,
—ენახო, შეველე მიგაჭ
ქნება მოვიღეს მუზა..
...და კიდევ ჯლაბნის ფურცლებს,
დასწერავს. ისევ დახევს..
თმას იგლეჯს, შელანსა ღვინის
და პირში იყრის ნახევს.

იბი

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ახალი სახის "ცირკ-თეატრი".

(ქ. ონში, რაჭის მაზრა).

ქ. ონში ამ ოთხი თვის წინად დაარსდა გერასიმე შეზარადაშვილის (იგივე არამზადაშვილის) დუქანში „ცირკ-თეატრი", რომლის მნიშვნელობა მეტად დიდია.

ამ დუქანში მოწაფეთა თაოსნობით ცხვება მჭადი, მაგრამ მჭადი თქვენ არ წარმოიდგინოთ ჩვეულებრივი. მეპურეს (ან მეჭადეს) მიღწევები და გამარჯვებანი სწორედ იმაშია, რომ მჭადი ცხვება შემდეგი საკმაზებით: ნახშირი, ქატო ნაცარ-შეზავებული, ჩხირები დიდი და პატარა ზომის და ბეწვეულობა. ყველა ესენი მჭადთან ერთად შეზავებული იძლევა პირველ (მაგრამ უკანასკნელ) ხარისხის გამომცხვარ მჭადს?

აი ამ იშვიათ მჭადის გამოტანას ფურნიდან მოწაფეობა დიდი ზარით და ზეიმით ეგებება, თუ მხედველობაში არ მივიღებთ განუწყვეტლივ მუშტი კრივს მოწაფეთა შორის. ასეთი სანახაობას ხალხი კმაყოფილებით ესწრება. აღსანიშნავია აგრეთვე, რომ მაყურებლების ყურადღებას იპყრობს „დეკორაცია"; მოწყობილია შესანიშნავი ძვირფასათ დამტვრეული დაზგა, იქვე სდგას ევროპიული ბოჭკა საუცხოვო მყრალი თევზით სავსე და რადგან მაყურებლებს ჰაერი აღარ ყოფნის, გარშემო არის ხელოვნურათ დამტვრეული მინები, საიდანაც ამ ზამთარში პაპანაქება—სიცხეების დროს შემოდის ჰაერი და სიგრილე. შესვლა უფასოა; უფასო კი არა შეიძლება შემსვლელმა მიიღოს საჩუქარიც (რაც გამოიხატება ცხვირში სისხლის დენაში).

განზრახულია და გამოტანილია რეზოლიუცია, რომ თბილისის ქუჩები, სახლები და სხვა მოწყობილობები (ხალხით რა თქმა უნდა) გადმოტანილი იქნეს ონში ქ. თბილისში მყოფ რაჭველი მუშების ხარჯზე (თავიანთი ზურგით). რადგან ქ. ონში მიწის სივიწროვეა, ამიტომ ნაწილი შენობებისა და ქუჩებისა უნდა მოეწყოს მდ. რიონზე და ნაწილი კი რიონის ხიდის

ომი ჭადის გაყოფის დროს.

თავზე.* ეს იმიტომ რომ თბილისის საზოგადოებამ თავიანთი ბედნიერი თვალებით ნახონ ასეთი სანახაობა.

მაგრამ გაფრთხილებთ „აჩქებიანი" არავინ გამოუშვათ, რადგან შესაძლებელია „არტისტი"-ს მიერ ჰაერში გასროლილი ხელი მოხვდეს სათვალეს და თვალი დაუზიანდეს, (თვალის ექიმი არ მოგვეპოვება).

საამისო ნაბიჯები უკვე გადადგმულია ჯერ-ჯერობით ონიდან ტყიბულამდე. რაც შეეხება წარმოდგენების შინარსს, როგორც ზევით აღვნიშნეთ მიდის „მუშტი—კრივობია" და მასთან დამატებით „მჭამლობია" (ოპერატკა ორ გაკვეთილს შორის, ხან და ხან კი ნორმის გადაცილებით გაკვეთილის დაკლებით და მასწავლებლის მიერ კლასში არ შეშვებით). დასასრულ ვუსურვებ ყველა კლუბებს, თეატრებს და ცირკებს მიჰბაძონ ასეთ მაგალითს.

„უმი ჭადით მუცელ ატკივებული".

ჭაგანი.

გულით მომსურდა შევაქო
ჩემი სოფელი ჭაგანი,
დღეს ღირსი კვლევა ძიების
და ყურადღების საგანი.

—

მაშინ, როცა ჭაგნის თემი
მამასახლისს მორჩილებდა
— მისი ძლევა-მოსილება
ირგვლივ თემებს აჩრდილებდა.

ახლოს ცალი არვინ ჰყავდა,
შორს ისმოდა ქება მისი;
კუდათ ჰქონდა გამობმული
ხუნჯულორი და ჩხენისი;

მაგრამ ბედი ვის-და შერჩა,
რომ ის ჭაგანს შერჩენოდა
და მით ცრემლი მწუხარების
თვალთაგან არ დადენოდა.

უძლურება მოერია,
გაჰქრა სადღაც ძველი ძალა,
ნეტარების ტკბილი ჟამი
მწარე ზხამად შეიცვალა.

რა იგრძნეს რომ ჭაგნის ბედი
დაღმართისკენ გადაგორდა,
ჩხენისი და ხურჯილონი
თავისთავად ჩამოშორდა.

ლანირსა და ჭაგნის შორის
გამოცხადდა ბრძოლის წესი;
რა შერიგდენ, ლანირს ერგო
ჭაგნის მხარე უკეთესი.

---

*) თუ იქაც არ დაეტიოს მაშინ შამშე ლეჟავას შოვში გადიტანეთ; ალაგს და ჰაერს უქებენ!

ტარტაროზი

იოსებსაც არ ექნება
ჩვენისთანა გასაჭირი.
რატომ არის ლექციებში
უცხო სიტყვა ასე ხშირი?

ერთი სიტყვის ძებნას უნდა
ორი დღე და ცხრა სიტყვარი,
ხშირად მათშიც არ შეხვდება
სიტყვა შენი საძებარი.

გადარჩენილ ნახევარმა
რომ ვერ შესძლო ფეხზე დგომა,
მომვლელად და გამომზრდელად
მამობილი მოინდომა.

ამის გამო თავის ნებით
ის კულაშის თემს ჩაბარდა
და ჭაგნელი ვინც კი იყო
კულაშელად გადაგვარდა.

—

ფარ-ხმალ დაყრილ ჭაგნის სოფელს
ახლა მხოლოდ ის ახარებს,
რომ იქ გამვლელ გამომვლელი
ღიად ხედავს დუქნის კარებს,

სადაც ტკბილად ძმა-ბიჭები
დარდს იხშობენ ღვინის სმაში
და მხურვალე ალტაცებით
სიტყვას ამბობს ტოლუმბაში—

და რომ ვინმემ უცხო პირმა
შურითა და მტრობის ნდომით
გაუზრდელათ არ ჩასთვალოს—
ღვინოს სვამენ ფეხზე დგომით.

რომ ღვინოში არ ჩაიხრჩოს
ყმაწვილობა დარდ აშლილი,
იქვე ახლოს გასართობად
ნარდი არის გადაშლილი:

დღეს რომ ნარდი კარტს სჯობია
ცხადი არის და ნათელი,
ამისათვის შუაღამემდე
მიჰხტის-მოჰხტის კამათელი.

პირველ დუქანს სხვა დუქნები
მაგალითში მით ჰბაძავენ,
რომ მეგობრულ შეთანხმებით
ხალხს თავისკენ იზიდავენ.

ალმასკომის თავმჯდომარე
სოფელ ჭაგანს როცა ჰყავდა,
ყურძნის წვენის სიყვარულით
ის დუქნებში დაბინავდა.

როს გიორგი ქვეთაია
(ასე ერქვა თავმჯდომარეს)
მძიმე საქმეს ამთავრებდა—
აშურებდა დუქნის მხარეს.

ფეხებს დინჯად აბიჯებდა
მწარ-ფიქრებით დანაღონი;
გვერდით ახ[illegible]დენ გან[illegible]რელათ
ერისტო დ[illegible]

—

თუ წარსულმა ჭაგნის სკოლას
მწვავე დაღი დააჩინა—
დღეს წყლულების გასაკურნათ
მხნელთა გუნდი მოევლინა.

ხუთიოდე ქალი არის
მასწავლებლად ჩამოსული;
აწ იქ ველარ გაიხარებს
მამაკაცთა უნდო სული.

და იქ, სადაც წინა წლებში
აბოლებდენ მხოლოდ თუთუნს,
პირველობა დარჩენია
მარწყვის საპნის და პუდრის სუნს.

ლორიგანის მაცდურ კოლოფს
ვერ იძენენ თითო-თითოს;
მაგრამ ამას ვინ დასცინებს
ორმა ერთი რომ იყიდოს.

პუდრს იყოფენ ჩაის კოვზით,
თითს უსვამენ ზემოდ „ლალად“
რადგან არ აქვთ სხვა საზომი
მათ გასაყოფ იარაღათ.

დღეს ახალი გეგმა არის
— ერთი სახლი ააშენონ,
რომ ქალებმა იქ შეფარვით
პუდრით სახე დაიმშვენონ.

მათ შემყურე ვლადიმერსა
ის უშფოთებს გულსა და სულს,
რომ აწ ველარ დაიბრუნებს
სიყმაწვილის ჟამს-გადასულს.

შავ-ფიქრებით შებოჭვილი
მით ატარებს მწარე დროებს,
რომ უკითხავს ამხანაგებს
თავის ახალ ნაწარმოებს.

გულ დადაგულ სკოლის ერთგულს
ის-ლა უშრობს ცრემლსა ცხარეს,
რომ ნუგეშათ გვერდით ჰხედავს
ნამდვდლევ სახელ მოზიარეს.

ღარიბი.

„გასვენება“

(შიგულტარტაროზიდან)

რუსთაველის პროსპექტზე სამგლოვიარო პროცესია მიდის. შტატის გარეშე დარჩენილი ხუცები და დიაკვნები მღერიან: „მამაო ჩვენო“—ს. პროცესია საიქიოსკენ მიემგზავრება და გზის მიმართულებას აძლევს თეთრ ცხენზე მჯდომარე წინამძღოლი ტარტაროზი.

ბალდახინზე მოთავსებულია ბრტყელი წარწერით: **ძველი პოეზია.** ბრტყელი მოშლილია და თავისთავად მღერის:

მოხრაკულ კვერცხის სურნელებს
ყვითელ ერბოში
და დაბრაწული იმერული
მწიფე ნიყვები...
რა კარგი იყო ვქეიფობდით,
სულო, ერთ დროში...
ამ საუკუნეს სავსე ყანწით
მაყრათ მივყვები.

სულს ენატრება შებრაწული
წითლათ ბატკანი
და გურულ კეცზე გამომცხვარი
ხაჭაპურები...

თოთხმეტი მეტრი ტკბილი კვერი,
ფართო ათგანი,
ო, მე მიყვარდა, სულო ჩემო,
ხარჯვა ფულების

და ვერის ხიდზე პლექიანი
ყვავი დაწივის...
ღმერთი მყინვარზე ოკრობატი
ხოხავს შაურით.

ო, სულო ჩემო, მომენატრა
ქათმის საცივი;
მსურს გადავფრინდე ერკეთისკენ
ჩოხატაურით.

ქორწილში, ძმებო, უნდა ვიყოთ
ყველა მუშები,
მოვხარშოთ ქვაბში მწიფე მთვარე
ნავირაყები...

ო, რა კარგია დიდი ჭიქით
ჯგუნდამუშები,
მაისის თაფლი, გოზინაყი
და არაყები.

ღმერთო ხარაზო, ყველაფერი
შენ მოგიცია,
დალაილამა, ციფელი,
ინჩეს ხარებუს,

გამაძღარია კვაწარახით
მხნე პროვინცია...
მიეცით ქალი ღვთის გულისთვის
იმ შეყვარებულს..

მამადავითზე დასეირნობს
თეთრი არწივი
და ზახმაროზე არშიყობენ
მწვანე ნაძვები...

ერკეთში დნება მოლოდინი
მწიფე მარწყვივით;
კახურ ღვინოში დაილუპა
ყველა „ყანწები“.

ტარტაროზის ფეხი

ფულის მახე

საშობაოთ რომ დაგვითხოვეს, სახლში წაველი. 16 იანვარს უკან უნდა წამოვსულიყავი, მაგრამ მე ჭიათურიდან 20 იანვარს წამოვედი.

არ იფიქროთ, რომ უნივერსიტეტის მიერ მოცემული ლიტერი გამეუქმებიოს. 16 გადავაკეთე 26 და მშვენივრად გიახელით თბილისში.

ფული ბევრი გამომატანა მამა ჩემმა: სულ ერთი თუმანი; ეს იყო გზის ფული, ოთახის ქირა, წიგნების შესაძენი და ერთი თვის სახარჯო.

სამ მანეთ ნახევარი გზის და ოთახის ქირამ წაიღო. დამრჩა ექვსი და ითი შაური; გავიდა დღეები და ეს თახა აბაზზე ჩამოვიდა.

დღიურად ჩემს ხარჯს შეადგენდა ორი გირვანქა პური. ამას შედეგად ის მოჰყვა, რომ სამი გირვანქა მოვიკელი ერთ თვეში.

აბაზი მქონდა ჯიბეში, როცა მეთორნესთან შევედი. ერთი გირვანქა პური იქვე ჩავ[illegible] შაურით გაუდექი უნივერსიტეტისაკენ.

საღამომდე უნივერსიტეტში გავატარე დრო.

როცა დავბრუნდი, ვერის ხიდზე პატარა დუქანში შევიხედე: ხალხი ბლომად შეგროვილიყო.

ფეხები მომტეხოდა და იქ არ შევსულიყავი, დაუდგამთ ათასგვარი ფულის მახეები. მე თოფის სროლა ვამჯობინე ყველას. ორი შაური ღირდა ერთი გასროლა. გახვრეტილ კარდონში უნდა გამეძვრინა ბურთები. ხუთში ვინც გააძვრენდა ერთ მანეთს მოიგებდა.

ვიფიქრე: გავკეთდი კაცი, სახარჯო ფულს აწ ყოველთვის ვიშოვნი მეთქი.

მივეცი ჩემი უკანასკნელი ორი შაური და ვესროლე. ისე ჩემ მტერს ასცილდეს ბედნიერება, ისე მე ამცილდეს მტრის ტყვია, როგორც ბურთები ასცილდა იმ ნახვრეტს და ორი შაური ჩემს ჯიბეს.

ცოტა ხანს უყურე. ერთმა მუშამ ექვსი აბაზი წააგო. ეს რომ არ დამენახა, იმ ღამეს დარდისაგან არ დამეძინებოდა, და არც დამძინებია, რადგან მშიერი კუჭი მოსვენებას არ მაძლევდა.

სამი წერილი მივსწერე მამა ჩემს და ერთის პასუხი ძლივს მივიღე. მწერდა:

თითით რომ დამკიდო კაპეიკი არ გამომივარდება ჯიბიდან... შვილო, მოითმინე და ეკონომია ჰქენი...

რჩევა კარგია, მაგრამ შესრულების რა მოგახსენო.

კოლ-ტანი.

გურული გლეხის ნაამბობი

(ნამდვილი)

არა, არა, ყოლიფერი მეგონა და ამას თუ იქდენ მაი კი არ მეგონა.

რავა, ახლა აგი გაკოტრებული ეკლესიები ხელახლა თუ გეიხსნებოდა—აგი კი არ მეგონა!

ჩვენში დიდი ხანია თავისთავად დახურული იყო. მლოცველი შით არ დადიოდა; თუ ვინმე შევიდოდა, იგი სარშიყოთ ან სატალუკუცუნოთ იარებოდა და თვალს წყალს ალევდებდა.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

მე დაჯერებული მაქვს ნაღდათ, გამოსვლები რომ იყო შარშან მარიობისთვეში, იგინის პოკლამაციაში ეწერა თურმე, რომ ურწმუნო კომუნისტეში ამფერი და იმფერიათ; განა იგინი არ იყვნენ ყოლიფერი რომ გასანსლეს გრანიცაში?! მაი ტყული სალაპარაკო მასალა იშოეს; ვითომდა იგინი ხალხის სურვილს და ჩვეულებებს იცავდენ.

ისე დეიცვა იგინმა თავისი თავი ჩხუბში.

არა, მე რა მენაღლება. არც კომნისტი ვარ და არც მენშევიკი; მარა აგი კი ვიცი, რომ მე და ჩემისთანანი ბევრია იქინე რომ არ შევალთ და იმ წვერცამეტა იონას არ ვაკოცებ მის გამურულ ხელზე.

ისე უუშენდა ოჯახი იქინე მიმსვლელს რომ იგი სულით და გულით მლოცველია, ეკლესია, ხატი და ჯვარი სწამს. ზოგიერთი ყაძახი შევა შით, ილოცავს და საღამოს მეზობლის საკარიედ ნ მოჰვას მეპარავს.

არა, ძმავ, არა; დეილოცოს ჩვენი მარჯვენაი და პატიოსანი შრომა, თორემ მაგი ღმერთები და მისი ეშმაკის მოციქულები აფერს არ მოგვიტანს.

ყირიმტარტარი

ფიხო და მიხო

სოფელში ხმა გავარდა, რომ ქალაქში ყველაფერი იაფათ არისო.

ფიხოს პერანგი არ ჰქონდა და იფიქრა—მოდი, ქალაქში ცოცხებს წავიღებ გასასყიდათ და ერთ პერანგს მაინც ვიყიდიო.

ფიხომ დილით ადრე ქალაქში ჩამოიტანა რამოდენიმე ცოცხი, მაგრამ ვერ გაყიდა და ისევ სოფლისკენ გაბრუნდა თავის ცოცხებით.

გზაზე შეხვდა ქალაქისკენ მომავალი მიხო, რომელსაც შეშა მოჰქონდა გასაყიდათ.

— ფიხოს გამარჯვება.

— მიხოს გაუმარჯოს.

— როგორ მალე დაბრუნებულხარ? გზაში ხიფათი ხომ არაფერი შეგხვედრია?

— გზაში კი არა ქალაქში შემხვდა: ცოცხები ვერ გავყიდე.

— რატომ?

— იმიტომ, რომა რაღაც ბუნება არისო, ცოცხის მაგივრათ იმას ხმარობენ. ჩვენ რომ ყურები გვაქვს ქარიდან გამოყრუებული, ტფილისში ქარი თავის სასარგებლოთ გამოუყენებიათ. ქარი ქუჩებში მოუმწყვდევიათ და ისე მაგრად უბერავს, რომ რაც ნეხვი და მტვერია ქუჩებში, ყველასა ვლაბრისაკენ ჰყრის მტკვარში და ამიტომაც ალარავის უნდა ჩემი ცოცხები. ასეა, ძმაო, ქალაქში ყველაფერს თავის სასარგებლოთ იყენიებენ.

— მაშ ვერც მე გავყიდი შეშას?

— აი მაგაზედ მოგახსენებენ, რომ ის მზე რომ არისო, იგი უნდა დავიჭიროთ, ერთ ყუთში უნდა მოვათავსოთ და შემდეგ მზის სითბო იქიდან უნდა ვიხარჯოთო.

— კაცო, რას ლაპარაკობ, რომ არ გაგიჟდი? მზესთან ვინ მივა?

— თუ კი ჰაერში დაფრინავენ, მზეც იქ არ არის; ცოტას აიწევიან და ქე მივლენ მზესთანაც.

ამ ამბავმა მიხო მეტად დაალონა, მაგრამ რა უნდა ექნა—შეშის ისევ სახლში წაღება არჩია და ფიხოსთან მიხოც გაბრუნდა შინისკენ.

ხ. ჯვარელი

ჩემი ამხანაგი.

დილის ათი საათი იქნებოდა, როცა ზესტაფონის სადგურში მივედი, მაგრამ სადგური ისე ცარიელი დამხვდა, როგორც ქალაქის სამკითხველო.

ცოტა ხნის ფიქრის შემდეგ თავში ერთი პუსტოი აზრი მომივიდა: გადავსწყვიტე სოფლისაკენ წივსულიყავი საქეიფოდ, რადგან ამინდების გამო თავისუფალი ვიყავი. სიცივისაგან ცხვირზე წუნწკლი ჩამომდიოდა და ხახელოთი ვიწმენდი. ასე წასვლა სოფელში არ ივარგებდა და გავეშურე „გლეხკომისაკენ" ცხვირსახოცის საყიდლად, მაგრამ დახე ჩემს უბედურებას, „გლეხკომი" თავის ადგილას აღარ დამიხვდა.

იქვე სხვა სტუდენტებთან ერთად ი. გაბრიჩიძეც იყო ატუზული და იმას შევეკითხე: „გლეხკომი" სად წავიდათქო; მან მითხრა, რომ მდიდარი ქალის შესართავად წავიდ[illegible]ანქარი შემოელიაო. ამო[illegible] ბევრი ძებნა არ დამჭირდა და „გლეხკომი" მივაგენი. არც მას დასჭირდა ბევრი ძებნა: მდიდარი ქალი უკვე მიეგნო და „ეპოს" დასიძებოდა. ერთმა ამხანაგმა კიდევაც მითხრა; „კაცო რა დროს წასვლა არის, მალე ქორწილიც იქნებაო". ქორწილის გაგონებაზე პირში ნერწყვი მომივიდა, და, რომ მალე მომევლო სოფელი, ვიქირავე ცხენი და გავფრინდი სოფლისაკენ. უნდა გითხრათ სიმართლე, რომ არც ზესტაფონის ელსადგურში მოუნდებიან იმდენხანს ახალი მანქანის დადგმას, რამდენიც ჩემი მფრინავი მოუნდა სოფელში ასვლას.

ბევრი ვიარე, თუ ცოტა ვიარე, მივედი ერთ მასპინძელთან. თქვენს მტერს იმისთანა მე რომ იქ ქეიფი ვნახე. მასპინძელმა დილით მინამ სადილს მოამზადებდა, ექვსი წვეთი არაყი ჩამისხა ჭიქაში და ჩასატანებლად ორი ტკაველი ბამბის ძაფი მომიტანა, რომლის ბოლოში გოზინაყის კუდი კონწიალობდა. მეც ავილე და მაფიანა გადაუძახე პირში, რადგან ეტყობოდა ამ ძაფზე ოდესღაც გოზინაყი ყოფილიყო აცმული და რომ დავლეჭავ ცოტა გემო მაინც გამოუვათქვა, ვიფიქრე ამის ამარა ვიცადე სადილობამდე.

ცოტა ხნის შემდეგ იმდენი მეზობლები მოვიდენ, რომ გეგონებოდათ, ჩემთვის კი არა კომისრის სანახავად მოდიანთქვა. მოსვლისთანავე გამაცნეს ქალიშვილები. დაიწყეს მასხ-რობა და სიცილი. მეც ძალდატანებით ვიცინოდი და მუცელზე ხელს ვიჭერდი, (სიცილის გამო კიარა—სიმშილისაგან კუჭი მეწოდა). ჩამსვეს ბარიშნებში; ისინი ყველა მე მიყურებდენ და იცინოდენ; მეც რასაკვირველია, ვიჭყანებოდი და თანაც ამით ვსარგებლობდი: ხან ერთ ბარიშნას მოვპარავდი ბარკალს და ხან მეორეს (სხვა ბარკალი არ გეგონოთ, ქათმის ბარკალზე ვამბობ) და დაფშუტული მუცელი ცოტათი გამოვიბერე. ტოლუმბაშმა მე ამირჩიეს, მაგრამ იმდენი მოწინააღმდეგე ფეოდოტ კაპანაძესაც არ ჰყოლია, რამდენიც ჩემ რეჩებს ჰყავდა. ეს იმიტომ, რომ ჩემი რეჩი, მარტო „იცოცხლეთ. გაგიმარჯოთ"-ს შეიცავდა.

როგორც იქნა გათავდა „ქეიფი", შევჯექი ჩემ მფრინავზე და გამოვსწიე

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ზესტაფონისკენ. გულში ერთი ბარიშნის ჯავრი ჩამყვა: იქ ვერაფერი გაუბედე და თემის ალმასკომში დაუტოვე „აბიასნენია ლიუბვი“-ს წერილი. ერთი კაცი მიყურებდა ალმასკომში და მითხრა: შენ საწყალო, ქალალდი ტყუილათ დაგიხარჯავს, ეს წერილი მაშინ მიუვა პატრონს, როცა ზესტაფონში აბრეშუმის პარკის ფული მოვათ. გამოუდექ ჩემ გზას. ზესტაფონში, რომ ჩამოვედი, ჯიბეში თაგვები მითამაშობდენ და გავეშურე მომხმარებელ საზოგადოებისკენ ფულის სასესხებლად. მაგრამ ბანკის თანხა ორ თანამშრომელს გაეყო და მე ქე დავრჩი კუდამოძუებული. ასე გათავდა ჩემი მგზავრობა და ეხლა ისევ ზესტაფონში დავყანყალობ.

„გიგოს ბიჭი“.

დადგენილება

მუშათა სახლების შესახებ.

(სანიმუშოდ აღებულია კალინინის ქუჩაზე მდებარე მუშათა ხახლი. დადგენილება ეხება ყველა მუშათა სახლებს).

1. გაუქმებულ იქნას მინები შუშაბანდებში და მათ ნაცვლად ფანჯრებში ჩადგმულ იქნას კარდონები ან თხელი ფიცრები.
2. მოიშალოს კიბის სახელურები, რათა თავისუფლად ჩამოგორდენ ბავშები მესამე სართულიდან.
3. ჩამონგრეულ იქნას კედლები, რათა გამოჩნდეს სახლი ტკეჩის და აგურის არის, თუ უბრალო მარმარილოსი.
4. დაუყონებლივ იქნას გადაყვანილი საქათმეებიდან ფრინველები და წვრილფეხი საქონელი მესამე სართულზე.
5. დაცულ იქნას ისეთი სისუფთავე, რომ ღორსაც ესიამოვნოს.
6. სახლკომს მიენდოს მხოლოდ მიწერ-მოწერა.
7. ყველა ქალალდები სახლის შესახებ მავთულით იქნეს ჩაკერებული საქმეში და შენახული ცხრაკლიტულ ფოლადის ყუთში.

ამ დადგენილების დამრღვევნი დაისჯებიან ჩვიდმეტ გირვანქიან პორტფელის თარებით.

ტარტაროზის რწმუნებული
ჩესმა.

შარადა*)

შარადისათვის გვჭირია
განყენებული საგანი
და ასოები იმისი:
„ანი“ იქრება, თუ „განი“—

შორს არა წავალთ, ავიღოთ
სინათლე ან და ნათელი,
რომლის,—თქმა აღარა უნდა,—
ჩვენ სუყველა ვართ მნახველი.

გამოვყოთ ერთი მარცვალი—
შარადის მესამედია,
მაგრამ სიფრთხილე კი გვმართებს,
რა ძნელი გასაბედია...

ახლა ვეწვიოთ ლუარსაბს
ოთახში სადაც გორავდა,
სადაც დრო უტარებია,
სადაც ძილისგან ზმორავდა.

და შეუპყრია აქიდან
იმ პირველ ერთიც მარცვალი
და თითქმის სახელს მივიღებთ—
არ არის გამოსაცვალი.

მაგრამ, რადგანაც ცუდია,
რომ პიროვნება დამცირდეს,
ჩვენც ხელთ ავიღოთ შანდალი—
ბოდიში რომ არ დაგვჭირდეს.

აქედანც ერთი მარცვალი
ორს მივუწებოთ მარჯვენით...
და ეს შარადაც სრულია
საკვლევათ მოემზადენით.

—

უბრალო კი არ გეგონოთ,
ის დიდი ვინმე ბრძანდება,
ბავშებისათვის მეხია
იმისი შემოლანდება.

სხვარიგ კარგია ყველაფრით,
არ არის შესალახია,
თუ არ გაჯვარდა და ბავშებს
წიგნი არ გადაახია?

გულკეთილია მეტად ის,
არ გავს ავს და არამზადებს:
თუ ყავს ღარიბი მოწაფე,
ათ-ათ მანეთად ამზადებს.

ჰკუას, თუ იტყვით, ამას სულ
ლაპარაკიც არ სჭირია,
ჰკუით სავსეა, (არ ვხუმრობ,
განა უბრალო პირია?)

თქვენმა მზემ, ვერ შეედრება
მას სხვა ვილაცა ქალები...
ოჰ, რომ იცოდეთ, რა არის
იმისი კისრის ძალები?

—ის არ გეგონოთ თქვენ სუსტი,
მერხევი როგორც ალამი,—
ის უძრავია... და მიტომც
მას ეზარება სალამი.

მაგრამ რა უყოთ... ხომ იცით,
რომ ეს „ზრდილობის“ წესია,
და „უზრდელობის“ კანონში
ის ხომ აღარა სთესია?

სალამიც იმას თვის დროზე
უთუოთ ეცოდინება,
თუ რევიზორი ჩამოდის,
უფროსი მოევლინება.

(ეს ხომ არ არის გინება)
მანამდისინ კი სალამი
კი უნდა... მოიგვიანებს.
როგორ იკადრებს „ბიჭ-ბუჭებს“

მოწაფე—ცხრა წლიდიანებს?...
მაგრამ აწ კმარა... შარადაც
სულ თვალსაჩინოთ გავხადე,
შორს გადავყევი ნამეტრათ
და მით ნიღაბი ავხადე.

ნ. დაფნარელი.

*) ვინც გამოიცნობს წლის ბოლომდე „ტარტაროზს“ მიიღებს უფასოდ.

დეპეშები

(ტარტაროზის საკუთარ აგენტებისაგან)

ოზურგეთი. ექიმი **შაქარიშვილი** (ყაფიალდელი) მიუხედავად იმისა, რომ მისი გვარი შაქრისაგან წარმოდგება, ქინასავით მწარეა. იგი არ კადრულობს ცხენით მგზავრობას სოფელში ავათმყოფის სანახავად და თხოულობს ფაეტონს.

— ადგილობრივ საავადმყოფოში, ვინაიდან სადამოობით მორიგე ფერშალი (ოთხთვალა) და მოწყალების და (იგივე „სიდელკა") ერთმანეთის ალერსში ატარებენ დროს და არ სცალიათ ავადმყოფებს მიხედონ, ამიტომ ავადმყოფები ვალდებული არიან მოუარონ თავიანთ თავს.

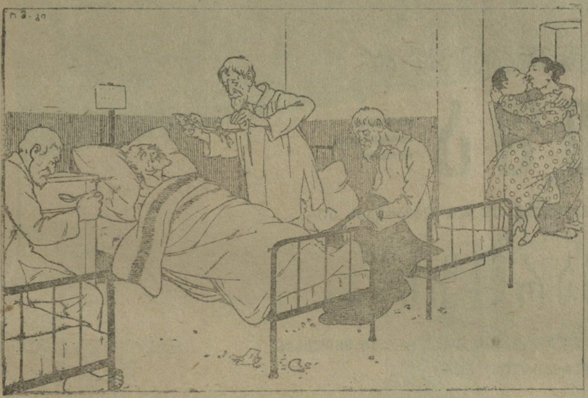

შორაპანი. განათლების ინსპექტორი **ელეფთერ ზახარიჩი** არ ეთანხმება ამხ. ზინოვიევს, (რომელმაც განაცხადა მასწავლებლის ერთ ადგილიდან გადაყვანა უნდა აიკრძალოსო) და მასწავლებლებს ისე ისვრის ითხივე მხარეზე, როგორც რეზინის კარგ ბურთს.

—მასწავლებლებს ჯამაგირი არ მიეცემათ, მინამ არ გაიხსნება 1926 წლის კრედიტი. ელეფთერის მიერ შემუშავებულ ამ კანონს დიდი აღფრთოვანებით შეხვდა მასწავლებლობა, რადგან ჯამაგირები უპროცენტოთ ენახებათ კასაში.

დოსტი.

ზემო სვანეთი. წითელი სასადილოს გამგეთ ადმასკომის თავჯდომარემ დანიშნა აზნაური ყიფიანი, რომელმაც მოსამსახურეებათ წითელ სასადილოში აიყვანა თავისიანები. ამჟამად მწერლად ჰყავს მისი კურთხევა რომანოზ გვიშიანი. (უწინ კი იყო ქურდიანი, რომელიც ეხლა ქუთაისის ციხეში სწირავს).

„სვანელი მელა"

სამტრედია. კატუშა ახობაძე, რომელიც ცნობილია როგორც ჭორების სიუკეთესო გამომგონი და გამავრცელებელი; მიუხედავათ „ახალი სინათლის უბნის" ვაგზლის ქუჩის 16 მცხოვრებთა მოთხოვნილებისა, მისი მოშორების შესახებ, თავს მაინც არხეინათ გრძნობს და განაგრძობს თავის მოქმედებას.

„16"

სად. ჯუმათი [illegible] ეკრძალებათ ონოფრის [illegible] ბნელ ღამეში ქალებზე და კაცებზე ფანრების მინათება, ვინაიდან ეს მყუდროების დარღვევაა.

—საბჭოს არჩევნები ჩინებულად დამრთავდა- თუმცა ქურდები გამორიცხული იყვნენ ხმოსანთა სიიდან, მაგრამ ერთი მათგანი მაინც შეიპარა საბჭოში.

—გურიის სამაზრო საექიმო კონფერენციაზე ადგილებიდან მოხსენებების შემდეგ გამოირკვა, რომ სოფლის გლეხობა მთელ თავის სიცოცხლეში მხოლოდ სამჯერ იბანს ტანს და ისიც გობზე, ან სკამზე დამჯდარი.

პირველად იბანს დაბადებისას (ალბათ ნიშნათ მისი ამ ქვეყნად გაჩენისა).

მეორედ—დაქორწინებისას (ალბათ ნიშნათ ახალ ცხოვრების **დაწყები**სას) და

მესამედ—გარდაცვალებისას. (ალბათ არ სურს წაიღოს ამ ქვეყნის ცოდვები).

მიიღო რა ყველა ეს მხედველობაში, კრებამ დაადგინა: მოეწყოს სოფლებში უფასო აბანოები და მოწვეული იქნეს სტამბოლის მექისეები; ყველასათვის სავალდებულო იქნეს თვეში ერთხელ მაინც ტანის დაბანა. წინაღმდეგ შემთხვევაში თითეული ოჯახის წევრი გადაიხდის ხუთ თუმან ჯარიმას და დამნაშავეს ტანს იძულებით დააბანიებენ.

ხუშტური.

ნიგვზიანი. დანიშნულია სილამაზის კონკურსი. კონკურსში მონაწილეობის მისაღებათ ბათუმიდან ჩამოყვანილია კანდიდატი, რომელიც ამ ჟამად იმყოფება ფერშლის ოჯახში. ამ სილამაზის შემფასებელ კომისიაში შედის მოსე; ამ ნიადაგზე მოსალოდნელია მოსეს და ბაბის შორის უთანხმოება.

ლამისპირელი.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

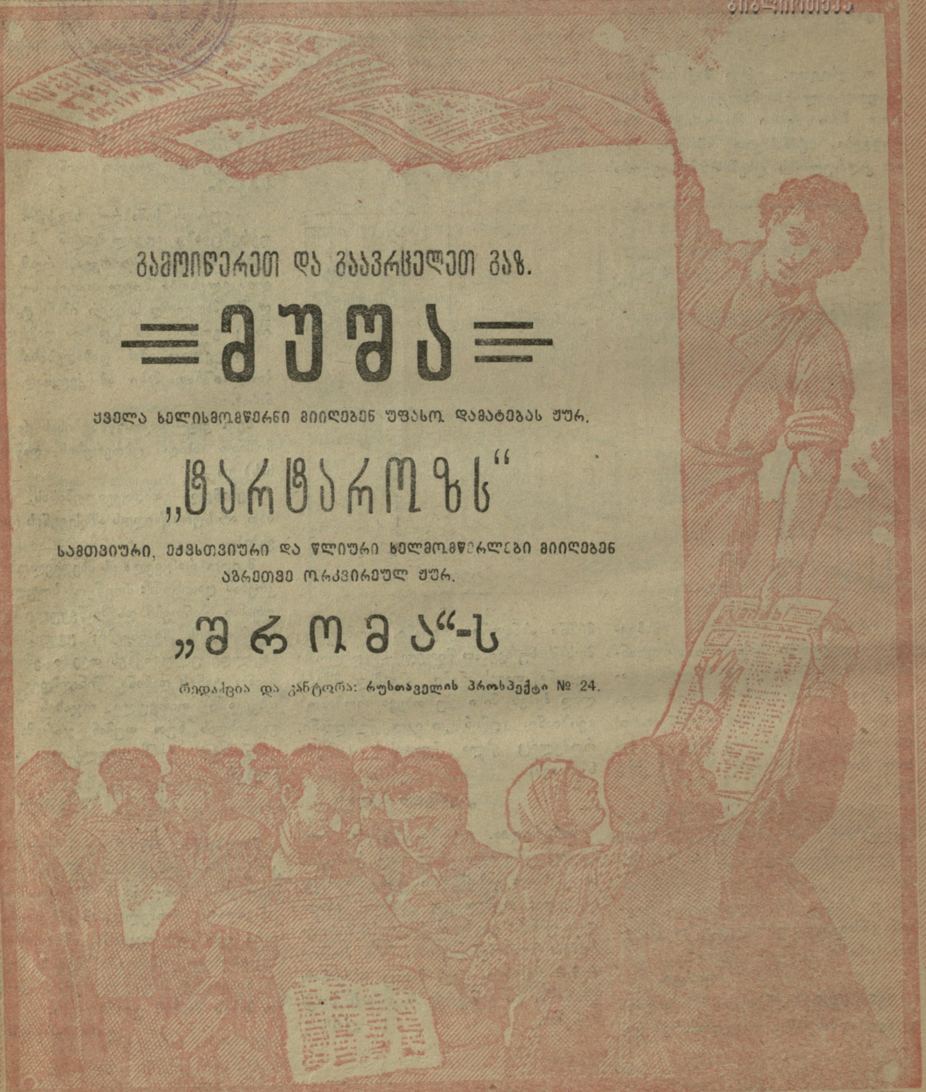

სარედაქციო კოლეგია.

მთავლიტი 376 ამიერ-კავკასიის რკინის გზების სტამბა-ლითოგრაფია. ტირაჟი 8 100